Dosarul nr. 5r-525/2024
4-24015004-12-5r-07022024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

25 septembrie 2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător – Natalia Patrașcu
Grefier – Laura Rotari, Victor Pena
Cu participarea:
Reprezentantului agentului constatator – Ion Burbulea
Avocatului contravenientului – Dumitru Marco

Examinând în şedinţă publică contestaţia depusă de avocatul Marco Dumitru și contravenientul ***Bolea Vasile*** *******, *a.n. *****, IDNP ******, domiciliat în *******, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073 și a deciziei de sancționare din 04 ianuarie 2024, emise de către agentul constatator din cadrul Comisiei Electorale Centrale,

C O N S T A T Ă:

La 04 ianuarie 2024, ora 11:15, agentul constatator din cadrul Comisiei Electorale Centrale, Pavel Postica, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073, în privința lui Bolea Vasile în baza art. 48^3 alin. (1) Cod contravențional, stabilindu-i sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 90 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4500 lei.

Agentul constatator a reținut în sarcina lui Bolea Vasile, comiterea faptei contravenționale în următoarele circumstanțe: Bolea Vasile, la 24 martie 2023, aflîndu-se în Republica Moldova, contrar prevederilor art. 57 alin. (4) subpct. 1) lit. e) Cod electoral nr. 325/2022, care stipulează că persoanele fizice pot face donații în numerar în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv, a efectuat o donație în numerar în mărime de 15000,00 lei în favoarea candidatului independent Petrov Victor la funcția de Guvernator (Başcan) al UTA Găgăuzia. În acest fel, a depăşit plafonul donațiilor în numerar cu 3300, 00 lei.

La data de 31 ianuarie 2024, avocatul Marco Dumitru și contravenientul Bolea Vasile, au depus o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073 și a deciziei de sancționare din 04 ianuarie 2024, emise de către agentul constatator din cadrul Comisiei Electorale Centrale, solicitând admiterea contestației, declararea nulă a procesului-verbal cu privire la contravenție, anularea

deciziei de sancționare contravențională, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptei contravenționale.

În motivarea contestației au indicat că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa lui Bolea Vasile, iar despre existența acestuia a aflat la data de 15 ianuarie 2024.

La fel au indicat că, agentul constatator nu a acumulat careva probe care să demonstreze vinovăția contravenientului. Mai mult ca atît, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator nu a ținut cont de legislația adoptată în UTA Găgăuzia. Suplimentar indică că, fapta nu a fost săvîrșită de contravenient iar în procesul-verbal cu privire la contravenție nu se regăsește semnătura martorului asistent.

Fiind prezent în ședința de judecată, avocatul Marco Dumitru, în interesele contravenientului Bolea Vasile, a solicitat admiterea contestației.

Reprezentantul agentului constatator, Burbulea Ion, a solicitat respingerea contestației ca neîntemeiată.

Contravenientul Bolea Vasile, fiind citat legal, citația fiind recepționată (f.d.54), în ședința de judecată nu s-a prezentat.

Prin urmare, instanța, potrivit art. 455 alin. (3) Cod contravențional, a dispus examinarea cauzei în absența contravenientului, interesele căruia sunt reprezentate de avocatul Marco Dumitru.

Examinând materialele cauzei contravenţionale şi contestația depusă, apreciind probele în cauza dată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent temeinicia învinuirii aduse în raport cu probele cercetate, instanţa de judecată conchide că, vinovăția lui Bolea Vasile a fost pe deplin demonstrată, iar aceasta corect a fost sancționat în conformitate cu prevederile art. 48[3] alin. (1) Cod contravențional, iar contestația avocatului Marco Dumitru urmează a fi respinsă ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Conform art. 448 alin. (1) Cod contravențional, *„Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447[1] alin. (8).”*

Astfel, potrivit consemnărilor agentului constatator, procesul-verbal de constatare a contravenției a fost întocmit la 04 ianuarie 2024 în lipsa contravenientului, fapt certificat prin semnătura martorului Tatiana Ursache.

Instanța de judecată consideră că contestația a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de norma menționată or la materialul contravențional acumulat nu există o confirmare a faptului cînd contravenientul a recepționat actul contestat, iar toate

dubiile apărute în procesul contravențional urmează a fi interpretate în favoarea făptuitorului.

În conformitate cu prevederile art. 458 alin. (1) Cod contravențional, ”*Examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenţiei imputate; existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei*”.

În contextul normei menționate supra, instanța de judecată stabilește că, la 04 ianuarie 2024, ora 11:15, agentul constatator din cadrul Comisiei Electorale Centrale, Pavel Postica, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073, în privința lui Bolea Vasile în baza art. 48^3 alin. (1) Cod contravențional, stabilindu-i sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 90 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 4500 lei.

Agentul constatator a reținut în sarcina lui Bolea Vasile, comiterea faptei contravenționale în următoarele circumstanțe: Bolea Vasile la 24 martie 2023, aflîndu-se în Republica Moldova, contrar prevederilor art. 57 alin. (4) subpct. 1) lit. e) Cod electoral nr. 325/2022, care stipulează că persoanele fizice pot face donații în numerar în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv, a efectuat o donație în numerar în mărime de 15000,00 lei în favoarea candidatului independent Petrov Victor la funcția de Guvernator (Başcan) al UTA Găgăuzia. În acest fel a depăşit plafonul donațiilor în numerar cu 3300, 00 lei.

Conform art. 7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

Potrivit art. 10 Cod contravențional, *constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.*

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod contravențional, *”Constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.”*

În materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei*, § 35, 1 februarie 2005; *Angel împotriva*

României, § 52, 4 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

Astfel pentru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare contestată.

Prin urmare *sub aspectul legalității procesului-verbal și a deciziei contestate*, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a acestuia pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță, întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea într-o anumită forma *„ad validitatem”* a procesului-verbal cu privire la contravenție reieşind din prevederile art. 443 Cod contravențional, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmită, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 Cod contravențional sunt impuse și prin prisma art. 445 Cod contravențional.

Concomitent, se atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită contravenientului să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Mai mult ca atît, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa contravenientului, care a fost citat legal, citațiile fiind recepționate (f.d. 62-65), iar circumstanța privind întocmirea procesului verbal în lipsa contravenientului, a fost confirmată prin semnătura martorului asistent Ursachi Tatiana.

În consecință, instanța constată că forța probantă a actului contestat nu a fost înlăturată, în privinţa cărora se atestă o prezumție de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal și a deciziei contestate, instanța evidențiază că forța probantă a acestora în cauzele contravenţionale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul *(*cauza *Bosoni împotriva Franței*, hotărârea din 7 septembrie 1999).

Concomitent, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că articolul 6 § 1 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, însă acesta nu stabilește reguli precise privind admisibilitatea probelor (a se vedea, de exemplu, *Schenk împotriva Elveției*, 12 iulie 1988, § 46 și *Lhermitte împotriva Belgiei [MC]*, 29 noiembrie 2016, § 83), iar prin urmare, întrebarea la care trebuie să se răspundă este dacă procedura în ansamblu a avut un caracter echitabil (*Svetina împotriva Sloveniei*, 22 mai 2018, § 43).

Respectiv, pentru a determina dacă procedura în ansamblu a fost echitabilă, trebuie să se aibă în vedere dacă dreptul la apărare a fost respectat, iar în particular, trebuie să se examineze dacă persoanei i-a fost oferită posibilitatea de a contesta autenticitatea probelor și de a se opune utilizării acestora (a se vedea *Zhang împotriva Ucrainei*, 13 noiembrie 2018, § 57), condiţii care în accepţiunea instanţei au fost respectate în acest caz.

Astfel, în raport cu cele enunțate, art. 425 alin. (2) Codul contravențional cuprinde dispoziții exprese cu privire la forța probantă inclusiv a procesului verbal cu privire la contravenție, fiind reglementat că, *în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.*

Urmează de menționat că dreptul unei persoane de a fi prezumată nevinovată și de a solicita acuzării să dovedească faptele ce i se impută, rezultă cert din art. 375 alin. (1) Cod contravențional, potrivit căruia, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

În susținerea vinovăției contravenientului Bolea Vasile, în comiterea faptei prevăzute la art. 48^3 alin. (1) Cod contravențional, agentul constatator a acumulat, la faza constatării faptei contravenționale, următoarele probe:

- ***Copia raportului privind înregistrarea contravenției din 13 mai 2023*** (f.d. 17 material contravențional);
- ***Procesul-verbal de autosesizare și de începere a procesului contravențional din 13 mai 2023*** (f.d. 18-21 material contravențional);
- ***Hotărîrea privind prelungirea termenului examinării procesului contravențional din 26 mai 2023*** (f.d. 22 material contravențional);
- ***Hotărîrea privind efectuarea ridicării din 05 iunie 2023,*** potrivit căruia, de la CEC UTA Găgăuzia, a fost ridicat raportul final privind gestiunea financiară a concurentului electoral Petrov Victor și a materialelor care au stat la baza adoptării hotărîrii de confirmare a lui Gaidarji Ala în calitate de trezorier al concurentului electoral Petrov Victor (f.d. 23 material contravențional);
- ***Procesul-verbal de ridicare din 23 iunie 2023,*** potrivit căruia, de la CEC UTA Găgăuzia, au fost ridicate următoarele: Copia Hotărîrii nr. 105/5 (486) din 24.03.2023 a CEC UTA Găgăuzia de înregistrare a Alla Gaidarji în calitate de trezorier a candidatului Petrov Victor pe 1 filă; Copia demersului lui Petrov Victor din 24 martie 2023 pe 1 filă; Copia rapoartelor financiare a candidatului Petrov Victor depuse la CEC UTA Găgăuzia la 28 aprilie 2023 și anexelor la aceasta pe 13 file, în total pe 15 file (f.d. 24-39 material contravențional);

- ***Hotărîrea privind prelungirea termenului examinării procesului contravențional din 27 noiembrie 2023*** (f.d. 44 material contravențional);
- ***Originalul procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr. CEC 01 000073 din 04 ianuarie 2024,*** întocmit în privinţa Bolea Vasile, potrivit căruia a fost constată și calificată fapta contravențională prevăzută de art. 48^3 alin. (1) Cod contravențional (f.d. 60-61);
- ***Citațiile și avizele de recepție,*** potrivit cărora Bolea Vasile a fost citată pentru data de 04 august 2023, ora 11:30 și 28 septembrie 2023, ora 12:00, citațiile fiind recepționate de destinatar (f.d. 62-65).

Articolul 48^3 alin. (1) Cod contravențional, prevede răspundere pentru *Finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum de către persoane fizice, manifestată prin depășirea plafoanelor stabilite de lege sau în numele unor persoane terțe (anonime) ori prin încălcarea regulilor stabilite de cadrul normativ existent,* acțiuni care se sancționează cu *amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.*

În temeiul prevederilor art. 26 alin. (l) lit. i) Cod electoral, *În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:i) studiază și monitorizează aplicarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, înaintează Parlamentului și Guvernului propuneri privind modificarea cadrului normativ în acest domeniu;*

Potrivit Hotărârii Adunării Populare din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (în continuare UTA Găgăuzia) nr. 95-VII/VII din 16 august 2022, data alegerilor Guvernatorului (Bașcanului) UTA Găgăuzia a fost stabilită pentru 30 aprilie 2023.

Codul electoral nr. 325/2022 prevede norme generale, inclusiv cele care reglementează mărimea donațiilor în numerar**,** care sunt aplicabile pe întreg teritoriul țării și pentru toate tipurile de alegeri sau referendumuri, iar una din aceste norme generale se referă la plafonul maxim al donațiilor ce pot fi colectate în numerar de la persoanele fizice.

Astfel, art. 57 alin. (4), subpct. 1), lit. e) din Codul electoral, menționează că, *Contribuțiile sub formă de donații pot fi făcute de persoane fizice și juridice, cu respectarea restricțiilor stabilite la art. 54 alin. (5), după cum urmează: e) pot face donații în numerar în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv. Donațiile făcute în numerar pot fi utilizate doar după depunerea lor pe contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”. Procedura de încasare și depunere a donațiilor în numerar se stabilește de Comisia Electorală Centrală;*

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 936 din 28.12.2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, *a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie,* prognozat pentru anul 2023, *în mărime de 11700 lei,* pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

În conexiunea celor relatate, apreciind probele pe cauza contravențională din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanţa de judecată stabileşte că, fapta contravenientului Bolea Vasile, de către agentul constatator, corect și întemeiat a fost calificată în baza art. 48^3 alin. (1) Cod contravențional, iar vinovăția acestuia a fost pe deplin demonstrată prin mijloacele de probă indicate supra.

Astfel, instanța de judecată cu certitudine a constatat că, Bolea Vasile, la 24 martie 2023, contrar prevederilor art. 57 alin. (4) subpct. 1) lit. e) Cod electoral, a efectuat o donație în numerar în mărime de 15000,00 lei în favoarea candidatului independent Petrov Victor la funcția de Guvernator (Başcan) al UTA Găgăuzia, astfel, depășind plafonul donațiilor în numerar cu 3300, 00 lei.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată că, careva dubii și bănuieli rezonabile ce ar pune la îndoială vinovăția lui Bolea Vasile nu s-au constatat, decizia contestată cuprinzând toate motivele și probele administrate în cursul constatării faptei contravenționale și cercetării judecătorești.

Prin urmare, în opinia instanţei de judecată, nu există careva temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acţiunilor agentului constatator, legalitatea procesului-verbal şi respectiv a deciziei contestate, or, conform prevederilor art. 8 alin. (2) Cod contravenţional, *persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională este supusă răspunderii contravenţionale.*

Astfel, instanța de judecată nu a stabilit careva temeiuri pentru a anula procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073 și decizia de sancționare din 04 ianuarie 2024, motiv din care contestația înaintată la caz este considerată neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Călăuzindu-se de prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 2); 448; 450; 462 Cod contravenţional, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E:

Contestaţia depusă de avocatul Marco Dumitru și contravenientul ***Bolea Vasile*** *****, *a.n. *****, IDNP* *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. CEC 01 000073 și a deciziei de sancționare din 04 ianuarie 2024, emise de către agentul constatator din cadrul Comisiei Electorale Centrale, se respinge ca fiind neîntemeiată.

La data rămânerii definitive a hotărârii judecătoreşti, materialele cauzei contravenţionale în original să se substituie prin copie, iar originalele acestora să se restituie Comisiei Electorale Centrale, pentru a pune în executare decizia cu privire la contravenţie.

Hotărârea poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,

judecător Natalia Patrașcu